

PONOVNA UMEŠČITEV IZPITOV IZ ITALIJANŠČINE NA SPLOŠNI MATURI V SKUPNI EVROPSKI JEZIKOVNI OKVIR (SEJO)

Suzana Bitenc Peharc

UVOD

Državni izpitni center je v letu 2017 zaključil projekt umeščanje izpitov iz italijanščine na splošni maturi v SEJO. Potek in rezultati projekta so objavljeni v zaključnem poročilu iz leta 2017, ki je objavljeno na spletni strani Državnega izpitnega centra¹. Izpit iz italijanščine na osnovni ravni je bil umeščen na skupno evropsko raven B1, na višji ravni pa na raven B2. Kandidati, ki na izpitu iz italijanščine zberejo predpisano število odstotnih točk v celoti in pri več kot treh delih izpita, na osnovni ravni prejmejo certifikat o znanju italijanščine na skupni evropski ravni B1, na višji ravni pa na skupni evropski ravni B2. S certifikatom kandidati lahko uradno dokažejo znanje italijanščine in svoje znanje primerjajo v mednarodnem okviru.

V poročilu o rezultatih prvega umeščanja smo zapisali, da je za zagotavljanje veljavnosti podatkov in mej vsakih nekaj let treba ponoviti postopke umeščanja in preveriti veljavnost postavljenih standardov. Jeseni 2025 smo tako oblikovali projektno skupino strokovnjakov, ki je ponovila postopke umeščanja z izpitnimi nalogami splošne mature v spomladanskem izpitnem roku leta 2024 in 2025. V projektni skupini je sodelovalo 10 oziroma 9 presojevalcev.

FAZE UMEŠČANJA IN GRADIVO

Pri izvedbi postopkov smo sledili istim fazam, kot so opisane že v zaključnem poročilu in jih predvideva tudi priročnik Sveta Evrope za umeščanje izpitov v SEJO. Na začetku se je projektna skupina seznanila z načinom in potekom dela ter opisniki SEJO. Sledila je faza standardizacije posameznih delov izpitov. Pred vsakim standardizacijskim sestankom je bila izvedena faza seznanjanja z opisniki. To fazo smo izvedli s prenovljenimi in dopolnjenimi opisniki iz dodatka k SEJU². Ob zaključku standardizacije smo določili meje za doseganje standarda. Za vsak del postopka določanja meje je bila po standardizaciji izvedena validacija. Za zagotavljanje notranje veljavnosti smo sistematično dokumentirali vse postopke, analizirali podatke o natančnosti in doslednosti rezultatov ter odločitve podprli s statističnimi izračuni. Spremljali smo tudi stopnjo usklajenosti med ocenami posameznih presojevalcev. Stopnje ujemanja so bile zelo visoke in so se gibale med 0,91 in 0,98 (ICC).

Tako kot v prvotnem projektu umeščanja izpitov smo se za zagotavljanje zunanje veljavnosti odločili za uporabo dveh standardizacijskih metod. Vse postavke smo uvrščali po metodi *Basket*, uporabili pa smo tudi metodo zaznamka (*Bookmark*) in metodo *Angoff*. Končne meje smo postavili s soglasjem po primerjanju mej po obeh metodah. Za umeščanje pisnih sestavkov smo uporabili metodo *Benchmarking*. Po izvedbi prvega kroga umeščanja smo primerjali rezultate presojevalcev in statistične podatke o nalogah ter po diskusiji izvedli še drugi krog umeščanja. Umeščanja ustnih

¹ <https://www.ric.si/projektno-sodelovanje/umestitve-izpitov-iz-tujih-jezikov-v-sejo/>

² Svet Evrope. 2023. Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje – dodatek. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo. Pridobljeno z www.zrss.si/pdf/SEJO.pdf

izpitov nismo ponovili, saj smo se strinjali, da se format izpita in ocenjevanje od leta 2017 nista spremenila in zato rezultati umeščanja tega dela izpita ostajajo veljavni.

V nadaljevanju so navedeni podatki iz drugega kroga standardizacij.

IZPIT IZ ITALIJANŠČINE NA OSNOVNI RAVNI

Bralno razumevanje

Osnovni podatki o izpitu/nalogah

Izpit: italijanščina na splošni maturi, spomladanski izpitni rok 2024

Število kandidatov: 86

Število nalog: 2

Število testnih postavk: 22

Opis postopka

Pri standardizaciji je sodelovalo 10 presojevalcev. Zbrali smo 220 umestitev postavk bralnega razumevanja po metodi Basket. Presojevalci so večino postavk umestili na raven B1, nekaj pa tudi na raven A2 in B2. V povprečju so 3 postavke umestili na raven A2, 16 na raven B1 in 3 na raven B2. V skladu z metodo Basket bi kandidat za doseg ravni B1 moral zbrati 19 točk.

Z metodo Bookmark smo nato določali mejo za raven B1 in ugotovili, da bi za doseg ravni mejni B1 kandidat moral pravilno odgovoriti na vsaj 14 testnih vprašanj. Po združitvi rezultatov obeh metod smo primerjali rezultata in po razpravi končno mejo za raven B1 postavili pri 16 točkah d skupno 22 možnih (ali **72,7 % točk**)

Poznavanje in raba jezika

Osnovni podatki o izpitu/nalogah

Izpit: italijanščina na splošni maturi, spomladanski izpitni rok 2024

Število kandidatov: 86

Število nalog: 4

Število testnih postavk: 29

Opis postopka

Pri standardizaciji je sodelovalo 9 presojevalcev. Zbrali smo 261 presoj o ravneh postavk po metodi Basket. V povprečju so 6 postavk umestili na raven A2, 16 na raven B1 in 7 na raven B2. V skladu z metodo Basket bi kandidat za doseg ravni B1 moral zbrati 22 točk.

Z metodo Bookmark smo določali mejo za raven B1 in ugotovili, da bi za doseg ravni mejni B1 kandidat moral pravilno odgovoriti na vsaj 17 testnih vprašanj. Po združitvi rezultatov obeh metod smo dobljene ugotovitve primerjali ter po razpravi končno mejo za raven B1 postavili pri 19 točkah od 29 možnih (ali **65,5 % točk**)

Slušno razumevanje

Osnovni podatki o izpitu/nalogah

Izpit: italijanščina na splošni maturi, spomladanski izpitni rok 2024

Število kandidatov: 86

Število nalog: 2

Število testnih postavk: 23

Opis postopka

Pri standardizaciji je sodelovalo 10 presojevalcev. Zbrali smo 230 presoj o ravneh postavk slušnega razumevanja po metodi Basket. V povprečju so 3 postavke umestili na raven A2, 16 na raven B1 in 4 na raven B2. V skladu z metodo Basket bi kandidat za doseg ravni B1 moral zbrati 19 točk.

Z metodo Angoff smo določali mejo za raven B1 in ugotovili, da bi za doseg ravni mejni B1 kandidat moral pravilno odgovoriti na vsaj 14 testnih vprašanj. Po združitvi rezultatov obeh metod smo ugotovitve primerjali in po razpravi končno mejo za raven B1 postavili pri 16 točkah od 23 možnih (ali **69,6 % točk**)

Pisno izražanje in interakcija

Del A – Krajši pisni sestavek

Možno število točk: 15

V postopku standardizacije je sodelovalo 9 presojevalcev, ki je ocenjevalo 17 vzorcev pisnih sestavkov kandidatov spomladanskega izpitnega roka splošne mature 2025. Sestavki so bili ocenjeni od 5 do 8 točk. Po metodi *Benchmarking* smo za vsak sestavek zbrali 54 ocen po preglednici za pisno ocenjevanje (*Dodatek k SEJU, Priloga 4*). Presojevalci so se odločali predvsem za raven B1.

Zbrane ocene po merilih SEJO smo primerjali z ocenami pisnih sestavkov po merilih, ki veljajo za ocenjevanje na splošni maturi in ugotovili, da je meja za doseg ravni B1 7 točk od 15 možnih (ali **46,6 % točk**). Sestavki ocenjeni s 7 točkami so bili po mnenju presojevalcev mejni izdelki, ki so ustrezali opisnikom za raven B1.

Del B – Daljši pisni sestavek

Možno število točk: 20

V postopku standardizacije je sodelovalo 9 presojevalcev, ki je ocenjevalo 18 vzorcev pisnih sestavkov kandidatov spomladanskega izpitnega roka splošne mature 2025. Sestavki so bili ocenjeni od 8 do 12 točk. Po metodi *Benchmarking* smo za vsak sestavek zbrali 54 ocen po preglednici za pisno ocenjevanje (*Dodatek k SEJU, Priloga 4*). Presojevalci so se odločali predvsem za ravni A2 in B1.

Zbrane ocene po merilih SEJO smo primerjali z ocenami pisnih sestavkov po merilih, ki veljajo za ocenjevanje na splošni maturi in ugotovili, da je meja za doseg ravni B1 10 točk od 20 možnih (ali **50 % točk**). Sestavki ocenjeni z 10 točkami so bili po mnenju presojevalcev mejni izdelki, ki so ustrezali opisnikom za raven B1.

Ustno izražanje in interakcija

Možno število točk: 20

Ker se format in izvedba ustnega dela izpita ni spremenil, smo se strinjali, da so meje, ki so bile postavljene leta 2017 še vedno ustrezne. Po metodi *Benchmarking* je za doseg ravni B1 potrebnih 13 točk od 20 možnih (ali **65 % točk**).

Povzetek mej za pridobitev certifikata iz italijanščine na skupni evropski ravni B1 na splošni maturi na osnovni ravni³

Branje	72 %
Poznavanje in raba jezika	65 %
Poslušanje	69 %
Pisanje	49 %
Govorjenje	65 %
SKUPAJ	63 %

IZPIT IZ ITALIJANŠČINE NA VIŠJI RAVNI

Bralno razumevanje

Osnovni podatki o izpitu/nalogah

Izpit: italijanščina na splošni maturi, spomladanski izpitni rok 2024

Število kandidatov: 14

Število nalog: 2

Število testnih postavk: 25

Opis postopka

Pri standardizaciji je sodelovalo 10 presojevalcev. Zbrali smo 250 presoj o ravneh postavk bralnega razumevanja po metodi Basket. Presojevalci so večino postavk umestili na raven B2, nekaj pa tudi na raven B1 in C1. V povprečju so 8 postavk umestili na raven B1, 16 na raven B2 in 1 na raven C1. V skladu z metodo Basket bi kandidat za doseg ravni B2 moral zbrati 24 točk.

Z metodo Angoff smo določali mejo za raven B2 in ugotovili, da bi za doseg ravni mejni B2 kandidat moral pravilno odgovoriti na vsaj 18 testnih vprašanj. Po družitvi rezultatov obeh metod smo rezultate primerjali ter se po diskusiji strinjali, da končno mejo za raven B2 postavimo pri 18 točkah od 25 možnih (ali **72 % točk**)

Poznavanje in raba jezika

Osnovni podatki o izpitu/nalogah

Izpit: italijanščina na splošni maturi, spomladanski izpitni rok 2024

Število kandidatov: 14

Število nalog: 3

Število testnih postavk: 24

Število točk: 26

³ Pri posameznih delih izpita se necelo število odstotnih točk zaokroži, za izpit v celoti pa se pred zaokrožitvijo upoštevajo dejanski odstotki, doseženi pri posameznih delih izpita.

Opis postopka

Pri standardizaciji je sodelovalo 9 presojevalcev. Zbrali smo 234 presoj o ravneh postavk po metodi Basket. V povprečju so presojevalci 9 postavk umestili na raven B1 in 15 na raven B2. V skladu z metodo Basket bi kandidat za doseg ravni B2 moral zbrati 26 točk.

Z metodo Angoff smo določali mejo za raven B2 in ugotovili, da bi za doseg ravni mejni B2 kandidat moral pravilno odgovoriti na vsaj 18 testnih vprašanj. Po primerjavi rezultatov obeh metod smo se po diskusiji strinjali, da končno mejo za raven B2 postavimo pri 18 točkah od 26 možnih (ali **69 % točk**)

Slušno razumevanje

Osnovni podatki o izpitu/nalogah

Izpit: italijanščina na splošni maturi, spomladanski izpitni rok 2024

Število kandidatov: 14

Število nalog: 2

Število testnih postavk: 23

Opis postopka

Pri standardizaciji je sodelovalo 10 presojevalcev. Zbrali smo 230 presoj o ravneh postavk slušnega razumevanja po metodi Basket. V povprečju so 2 postavki umestili na raven A2, 11 na raven B1 in 10 na raven B2. V skladu z metodo Basket bi kandidat za doseg ravni B2 moral zbrati vseh 23 točk.

Z metodo Angoff smo določali mejo za raven B2 in ugotovili, da bi za doseg te ravni mejni B2 kandidat moral pravilno odgovoriti na vsaj 17 testnih vprašanj. Po primerjavi rezultatov obeh metod smo se po diskusiji strinjali, da končno mejo za raven B2 postavimo pri 18 točkah od 23 možnih (ali **78,2% točk**)

Pisno izražanje in interakcija

Del A – Krajši pisni sestavek

Možno število točk: 15

V postopku standardizacije je sodelovalo 9 presojevalcev, ki je ocenjevalo 10 vzorcev pisnih sestavkov kandidatov spomladanskega izpitnega roka splošne mature 2025. Sestavki so bili ocenjeni od 7,5 do 13,5 točk. Po metodi *Benchmarking* smo za vsak sestavek zbrali 54 ocen po preglednici za pisno ocenjevanje (*Dodatek k SEJU, Priloga 4*). Presojevalci so se odločali predvsem za ravni B1 in B2.

Zbrane ocene po merilih SEJO smo primerjali z ocenami pisnih sestavkov po merilih, ki veljajo za ocenjevanje na splošni maturi in ugotovili, da je meja za doseg ravni B2 10,5 točk od 15 možnih (ali **70 % točk**). Sestavki ocenjeni z 10,5 točkami so bili po mnenju presojevalcev mejni izdelki, ki so ustrezali opisnikom za raven B2.

Del B – Daljši pisni sestavek

Možno število točk: 20

V postopku standardizacije je sodelovalo 9 presojevalcev, ki je ocenjevalo 9 vzorcev pisnih sestavkov kandidatov spomladanskega izpitnega roka splošne mature 2025. Sestavki so bili ocenjeni od 10,5 do

17,5 točk. Po metodi *Benchmarking* smo za vsak sestavek zbrali 54 ocen po preglednici za pisno ocenjevanje (*Dodatek k SEJU, Priloga 4*). Presojevalci so se odločali predvsem za ravni B1 in B2.

Zbrane ocene po merilih SEJO smo primerjali z ocenami pisnih sestavkov po merilih, ki veljajo za ocenjevanje na splošni maturi in ugotovili, da je meja za doseg ravni B2 13 točk od 20 možnih (ali **65 % točk**). Sestavki ocenjeni s 13 točkami so bili po mnenju presojevalcev mejni izdelki, ki so ustrezali opisnikom za raven B2.

Ustno izražanje in interakcija

Možno število točk: 20

Ker se format in izvedba ustnega dela izpita ni spremenil, smo se strinjali, da so meje, ki so bile postavljene leta 2017 še vedno ustrezne. Po metodi *Benchmarking* je za doseg ravni B2 potrebnih 16 točk od 20 možnih (ali **80 % točk**).

Povzetek mej za pridobitev certifikata iz italijanščine na skupni evropski ravni B2 na splošni maturi na višji ravni⁴

Branje	72 %
Poznavanje in raba jezika	69 %
Poslušanje	78 %
Pisanje	67 %
Govorjenje	80 %
SKUPAJ	73 %

Zaključek

Postopek umeščanja izpitov iz italijanščine na splošni maturi v SEJO smo tudi tokrat izvedli skrbno in temeljito, sledili smo priporočenim fazam in uporabili ustrezne metode za zagotovitev veljavnosti in zanesljivosti postopka.

S ponovitvijo umestitve izpitnih nalog iz italijanščine na splošni maturi smo potrdili prvotno določeno raven izpitov po SEJO. Ob tem smo ponovno ugotovili, da prag za uspešno opravljen izpit ne sovпада s pragom za doseganje ravni SEJO.

Rezultati umeščanja so zelo podobni rezultatom prvotnega umeščanja iz leta 2017. Med posameznimi deli izpitov je prišlo do manjših odstopanj, celotni rezultati pa potrjujejo stabilnost izpitov. Tak rezultat je pričakovan, saj izpiti temeljijo na enakih testnih specifikacijah in enakih izpitnih

⁴ Pri posameznih delih izpita se necelo število odstotnih točk zaokroži, za izpit v celoti pa se pred zaokrožitvijo upoštevajo dejanski odstotki, doseženi pri posameznih delih izpita.

ciljih, zato morajo biti med seboj primerljivi. To primerljivost najbolj učinkovito zagotavljamo tako, da sestavljavci že pri pripravi izpitnih nalog upoštevajo opisnike SEJO.

Ugotovili smo, da je za sestavljavce izpitnih nalog velik izziv, kako pripraviti preizkusa slušnega razumevanja na dveh različnih ravneh. Razlog za to je v zasnovi izpita, saj se na obeh ravneh uporabljata ista izhodiščna posnetka, ena naloga pa mora biti skupna za obe ravni. To omejuje možnosti za jasno razlikovanje med zahtevnostjo nalog na posameznih ravneh in otežuje pripravo nalog.

Sodelujoči pri ponovni umestitvi izpitov iz italijanščine na splošni maturi v SEJO

Članice projektne skupine: Klara Anton Jančič, dr. Kaja Katarina Breclj, Tereza Hussu, Nataša Kabaj Bavdaž, dr. Jana Kenda, Dolores Kocjančič, dr. Darja Mertelj, Tea Race, Sonja Šuligoj.

Koordinatorica projekta: Suzana Bitenc Peharc.

Statistična analiza rezultatov: David Janet, Iva Štukelj.

Številka: 631-3/2026

Ljubljana, 4. 6. 2026